Mustafa
Celal Sarac

da Millî Eğitim Bakanlığı Yüksek Öğrenim Şube müdürlüğüne ve Gazi Eğitim Enstitüsü genel matematik ve fizik öğretmenliğine tayin edildi. 1943'te Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nin kurulmasıyla burada fizik profesörlüğüne, ayrıca Fizik Enstitüsü müdürlüğüne (1945-1962) getirildi. Bu arada fakülte dekanlığı, senato üyeliği (1951-1958), Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi ve Klasik Eserler Tercüme Bürosu üyeliği (1946-1962), İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü müdürlüğü (1961-1962) yaptı. 1 Ekim 1962'de Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Genel Fizik Kürsüsü profesörlüğüne, 11 Aralık 1963'te Ege Üniversitesi rektörlüğüne seçildi. 13 Temmuz 1976'da yaş haddinden emekli oldu. 22 Ağustos 1998'de İstanbul'da vefat etti.

Fransızca, Almanca, Arapça ve Farsça bilen, çoğu tercüme on bir kitapla çeşitli konularda eli yedi makalenin sahibi olan M. Celal Sarac'ın katıldığı araştırma, inceleme ve kongreler şunlardır: Heidelberg Üniversitesi (1931 ve 1969), Berlin Üniversitesi (1936), Fransa'da Dijon Üniversitesi (1938 ve 1939), Amsterdam Bilim Tarihi Kongresi (1950), Brüksel Mekanik Kongresi (1956), Münih Bilim ve Teknik Tarihi Kütüphanesi (1956), Dijon Fen Fakültesi ve Paris Ölçüler ve Ağırlıklar Enstitüsü (1960 ve 1966), Avrupa Üniversite Rektörleri Toplantısı (1964), Montreal'de Uluslararası Üniversiteler Birliği Toplantısı (1970).

Eserleri: *Fizik Problemleri* (Ankara 1946, Besim Tanyel'le birlikte), *Tecrübî Fizik* (Ankara 1955), *İyonya Pozitif Bilimi* (İzmir 1971), *Bilim Tarihi: Matematik-Astronomi* (Ankara 1983), *Termodinamik Prensipleri* (İzmir 1985), *Termodinamik* (Ch. Fabry'den tercüme, İstanbul 1936), *Fizik* (Memento Larousse'dan tercüme, Ankara 1942, H. Dener ve N. Kürkçüoğlu ile birlikte), *Denel Fizik: Mekanik* (Simon-Dognon'dan tercüme, Ankara 1944, N. Kürkçüoğlu ile birlikte), *Denel Fizik:*

Optik (Simon-Dognon'dan tercüme, Ankara 1946), *Genel ve Denel Fizik: Titreşim Hareketleri* (Lemoine-Blanc'den tercüme, Ankara 1947), *Henri Poincaré* (Volterre-Langevin-Boutroux'dan tercüme, Ankara 1952), *Salih Zeki Bey, Hayatı ve Eserleri* (Celal Sarac'ın ölümünden sonra öğrencisi Yeşim Işıl Ülman tarafından yayımlanmıştır, İstanbul 2001).

BİBLİYOGRAFYA :

Kemal Tosun, "Enstitümüzün Kurucusu ve İlk Müdürü Hocamız Ord. Prof. Dr. Sarac'a Enstitü Hakkında Kısa Bir Rapor", *Ord. Prof. Ömer Celal Sarac'a Armağan*, İstanbul 1986, s. 15-48; Yeşim Işıl Ülman – Osman Bahadır, "Bilim Tarihinin Temel Sorunları (Prof. Dr. Celâl Sarac ile söyleşi)", *Toplumsal Tarih*, sy. 25, İstanbul 1996, s. 7-14; Yeşim Işıl Ülman, "Prof. Dr. Celal Sarac (1906-1998)", *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sy. 4, İstanbul 1998, s. 293-295.

YEŞİM İŞİL ÜLMAN

SARAÇHANE

Eyer ve at takımı yapan,
ayrıca deriden eşya imal eden
esnafın bulunduğu çarşı.

Arapça'da serc kökünden türeyen ser-râc "eyer ve diğer at takımı yapıp satan, meşin ve sahtiyân üzerine sırma ve ipek ile işleyerek çeşitli eşyalar imal eden" anlamına gelmekte olup saraç-hâne bu işle meşgul esnafın topluca bulunduğu yeri ifade eder. Ancak kelime daha çok İstanbul'da bu tip esnafın bulunduğu semtin adı olmuştur. Fâtih Sultan Mehmed, İstanbul'u fethedince saraçlıkla uğraşan esnafı Bezzâzistan civarında yerleştirdi. Fâtih Camii'nin inşasından sonra çevresini şenlendirmek amacıyla şimdiki Saraçhane denen mevkiye İstanbul saraçhanesi yapıldı. 1475'te biten saraçhane Ayasofya-i Kebir evkafına bağlandı. İstanbul'da inşa edilen bu ilk saraçhane 4 Muharrem 1105'te (5 Eylül 1693) çıkan yangında tamamen yandı. Bunun üzerine saraçhane esnafı dağılarak Sultan Ahmed ile Beyazıt arasında saraçlık yapmaya başladı. Fakat ileri gelen esnaf, mahkemeye başvurarak yanan saraçhaneyi kendi paralarıyla kâgır olarak yeniden yapmaları karşılığında saraç esnafının tekrar Saraçhane mevkiine nakledilmesini 17 Safer 1105'te (18 Ekim 1693) istedi. Bir yıl sonra dükkânların büyük bir kısmı tamamlandı. Üç kapısı olan saraçhanenin dükkânları kemerli olup kepenklerle kapatılıyordu, ayrıca tam ortada Saraçhane Camii ile lonca yeri bulunuyordu. Bunun içinde bir de sibyan mektebi vardı. Bu mektepte saraç esnafının çocukları ile

çırakları Kur'an ve okuma yazma öğrenmekteydi. Sibyan mektebinin hocası saraçlarca tesbit edilip hükümet tarafından tayin edilirdi. Hocanın ücreti ise saraçhane vakfından karşılanıyordu. Saraçhanede Sandıkçılar caddesi, Kırbaçlar caddesi, Camialtı sokağı, Orta sokak, Karaman Kapısı sokağı, Başkapı sokağı gibi sokak ve cadeler mevcuttu. Burada 1191'de (1777) 200'den fazla, 1285'te (1868) 290 dükkân ve yanmadan önce 320 dükkân bulunmaktaydı. Her esnaf dükkânının tamirini kendi parası ile yaptırıyor, yalnız vakıf mütevellisine kira ödüyordu. 1252 (1836) yılına kadar dükkân kiralaları sabit kaldı. Ayasofya vakfı mütevellisinin müracaatı üzerine 17 Cemâziyelevvel 1252'de (30 Ağustos 1836) kira bedelleri bir misli arttırıldı.

Saraç esnafının çeşitli hizmetleri karşılamak, esnafın yaşlılarına ve işsizlere yardım etmek maksadı ile kurduğu vakıf sandığı mevcuttu. Bu sandıkların gelirini aidatlar, bağış ve teberrular, para cezaları ile vakıf dükkân kiralaları oluşturmaktaydı. Paraları toplayan ve sarfeden mütevelliler esnafa her yılın sonunda hesap vermek zorundaydı. Bu paraların büyük bir kısmı loncadaki ziyafetlere, esnaf fakirlerine, hastalara, tatlı su tulumbası ve muslukların onarılmasına, esnafın sünnet ve evlenme düşünlerinde alınan hediyelere, esnafın okuttuğu mevlidlere, tamirlere, esnaf işlerine, okul inşasına ve dışarıdan gelen misafirlerin ağırılanmasına sarfedilirdi. Saraçhanenin içinde ve dışında dükkânların temizlenmesi ve derilere tav verilmesi için musluklar ve tulumbalar vardı. Saraçhane içine emniyet görevlileri giremezdi, yalnızca gece bekçisi bulunurdu. İhtisap aşası diğer esnafı denetlediği gibi bunları da denetler ve içlerine yabancı, kötü ahlâklı kimselerin karışmamasına dikkat ederdi. 1242 (1826-27) tarihli hatt-ı hümayunda Saraçhane Kapısı'nda gündüzleri kolluk beklenerek kabahatli olanların yakalanması nizama bağlanmıştır. Büyük Saraçhane Çarşısı 1908'de çıkan Fatih yangınında tamamen yandı.

Saraç Esnafının Kanun ve Nizamları. Fâtih Sultan Mehmed'in koyduğu nizama göre saraç esnafı kendilerine ait olan eşya ve malzemeyi yalnızca kendileri yapıp satabilecekti. Fâtih'in İstanbul saraçlarına tanıdığı bu imtiyaz daha sonraki padişahlar tarafından sürdürüldü ve beratları yenilendi. Fâtih'in verdiği imtiyaza rağmen bir kısım saraç ustalarının zaman zaman saraçhane dışına çıkarak faaliyetlerini sürdürme istekleri nizamın bozulmasına sebep olacağı gerekçesiyle kabul görmedi.

Daha çok Sipahi Çarşısı, Bitpazarı, Tavukpazarı, Divanyolu ve Ayasofya-i Kebîr civarındaki oda ve dükkânlarda nizama aykırı olarak üretim ve alım satım yapan saraç ustaları, Cemâziyelevvel 1167 (Mart 1754) ve Rebûlâhîr 1173 (Aralık 1759) tarihinde saraçhane içinde dükkân kiralayıp alım satım yapmaya zorlandı.

Saraçhane'deki saraç esnafı ile diğer yerlerdeki saraçlar arasında eski saraç malı alım satımı konusunda anlaşmazlıklar meydana geliyordu. Rebûlâhîr 1119'da (Temmuz 1707) saraçhane'deki saraçlarla Sipahi Çarşısı esnafı arasında saraciye malzemesi konusunda ortaya çıkan ihtilâfla ilgili davada Sipahi Çarşısı esnafının yalnızca eski mal alıp satma hakkına sahip olduklarını ileri sürmeleri saraçhane esnafının itirazıyla karşılandı ve eski olsun yeni olsun saraç malzemesinin saraçhane'de satılacağı kararı alındı. Bu karar daha sonraki tarihlerde yenilendi. İnhisarın kaldırılmasının ardından bile eski saraç eşyalarının alım satımı konusunda Bitpazarı esnafıyla olan anlaşmazlık yine saraçhane esnafı lehine çözümlendi (1250/1834-35).

İstanbul'un fethinden beri şehre gelen inek derisinin saraçhane için kösele yapılması nizam gereği idi. Bursa ve Edirne'de de durum böyleydi. Debbâğ esnafının gön yapılan öküz derileri dışında inek derilerinin iyisini alarak kösele yerine gön işlemeleri yasaktı. Çünkü kösele saraçhaneye lâzım olduğundan bunun temin edilmemesi halinde yapmakla mükellef oldukları sefer malzemesi aksıyordu. 12 Cemâziyelâhîr 1027'de (6 Haziran 1618) bu şekilde davranan debbâğlar yöneticileri vasıtası ile uyarıldı. Debbâğ esnafının saraçhane içerisinde cami altında dükkânları bulunuyordu. Bu dükkânlara hiç kimse karışamıyordu. Debbâğlar dükkânlara saraç esnafının ihtiyacı olan meşin, kösele, gön ve sahtiyan koyarak saraçhane'de bulunan

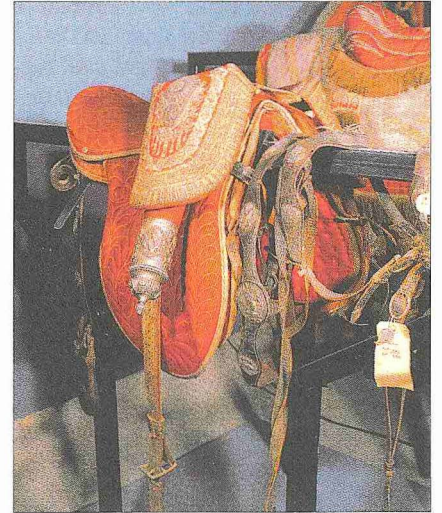
saraç, kırbacı ve sandıkçı gibi esnafa rayiç fiyattan satarlardı. Rebûlâhîr 1179 (Eylül 1765) tarihinde saraç kethüdâsı ve esnafının gereksiz müdahalesi üzerine debbâğlar saraçhane'den çıkarıldı ve yerlerine saraçlar oturtuldu. Ancak mahkemede saraçlar haksız bulundu ve müdahalenin önü alındı. Aynı şekilde 2 Rebûlâhîr 1177'de (10 Ekim 1763) saraçhane kethüdâsı saraçhane içinde dört beş adet dükkân kurarak debbâğlardan aldığı sahtiyan, meşin ve köseleleri bu dükkânlarda satmaya başladı. Bu durum nizama aykırı olduğu için esnaf tarafından dava edildi. Bir ara sayıları on bire çıkan dükkânlar kanunsuz olduğundan kaldırıldı.

Saraç esnafı içinde sepetçi esnafı da faaliyet gösterirdi. Eskiden beri saraç esnafına tâbi olan sepetçilerin kethüdâ ve yiğitbaşı tayinleri saraçhane ustaları nezâretinde gerçekleştirilirdi. Sepetçi esnafı diğer işlerini de saraçhane ustalarının denetiminde yapardı. Sefer mühimmatı için talep edilen malzemeleri aynı şekilde saraçlar vasıtasıyla verirdiler. Şevval 1192'de (Kasım 1778) sepetçi esnafının saraçlardan ayrılma isteği mahkeme tarafından reddedildi. Saraç esnafından olan semercilere İstanbul ve Galata'daki fıçı ve varilci esnafı bağlı idi. Sefer sırasında ordu hareket ettiğinde fıçıcularla varilciler semerci esnafına yamaklık yapardı. 24 Şâban 1182'de (3 Ocak 1769) yardımdan kaçınıp yamaklık yapmak istememeleri üzerine dava görüldü. Buna göre fıçı ve varilcilerin Tersâne-i Âmire için gerekli hizmeti yaptıkları ve her sene donanma denize açıldığında kazma, kürek ve takım akçesiyle diğer vergilerini ödedikleri gerekçesiyle semerci esnafının yamaklık talebinde bulunmaması kararlaştırıldı.

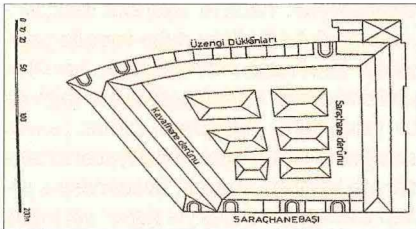
Saraçhane'de dükkân çalıştıranlar vefat edince dükkân içindeki eşyayı mirasçıları alıp boşalan dükkâna kethüdâ uygun bir usta yerleştirirdi. İçindeki eşyayı alan kişi kethüdâ ve diğer ustaların izni olmadan o dükkânı kullanamazdı. Bunun dışındaki davranışlar saraç gediği nizamına aykırı idi. 12 Zilkade 1183 (9 Mart 1770) tarihli bir gedik intikal davasından saraç dükkânında ne gibi aletlerin olduğu öğrenilmektedir. Buna göre dükkânda bir somaki bileği, iki muşta, iki celde mevcuttu. Daha sonraki tarihlere ait bir kayıta ise deri kesmek için Fransa'dan getirilen teber, derileri tesviye etmek için sıyrığı bıçağı, eyer ağaçlarını ve kamçı çubuklarını delmek için matkap, çivi kesmek için keski gibi aletlerin adı geçer.

Saraç esnafının mîrî görev ve sorumluluklarından biri de sefer ihtiyacı için orduya katılmaktı. İstanbul saraçlarını "Esnâf-ı Muazzez-i Sarrâcân-ı Makbûlân" başlığı altında zikreden Evliya Çelebi 1084 dükkânında çalışan esnafın sayısını 5000 olarak verir ve pîrlerinin Ebû'n-Nâsir Hâtîm-i Bağdâdî olduğunu yazarken onların ordu içindeki öneminden dolayı diğer esnaftan önce geldiğini belirtir. Esnafın gezintilerinde ve esnaf alaylarında, "Arabalar üzre ve taht-ı revanlar ve seyishâneler üzre telâtin çizmeli cüzdanlar ve işlenmiş sim rahtlar ve mutallâ mataralar ve mebrûm kadife eyerler ve gündün güne kıymetlenen saraç işleriyle dükkânlarını süsleyip işleyerek cümle saraç civanlarıyla pür-silâh ubûr ederler" diyerek saraç esnafının geçit resminin tasvirini yapar. Saraç esnafı orduya ihtiyaç duyulan miktarda çadırı birlikte usta yollardı. 12 Cemâziyelevvel 1203 (8 Şubat 1789) tarihli bir davada saraç esnafının içlerinden ihraç ettikleri orducu esnafına esnaf kethüdâsının ne kadar ücret ödediği belirtilmektedir. Buna göre esnaf içinden görevlendirilen baba ve oğul iki saraç ustası ile birlikte dört çadıra 190 kuruş ödenmiştir. Aynı şekilde 5 Cemâziyelâhîr 1204'te (20 Şubat 1790) yine bir sefer ihtiyacı olarak saraç esnafından istenen bir çadır ve iki saraç ustası topçu başı birliklerinde bulunmak üzere görevlendirilmiş, ücret ve ihtiyaçları için 100 kuruş ödenmişti.

Topkapı Sarayı İmalâthanesinde yapılmış eyer ve koşum takımı

İstanbul Saraçhanebaşı'ndaki saraç dükkânlarını gösteren plan (E. Hakkı Ayverdi'den)

Saraçhane dışında saray ahırında görev yapan saraçların varlığı bilinmektedir. Bunlara "sarrâcân-ı hâssa" denmektedir. Seferde padişahın yanında bulunan saray saraçları büyük ve küçük mîrâhurlara bağlı olarak iki sınıf halinde hizmet verirdi. Hassa saraçları has ahıra ait eyer ve koşumları yapar ve tamir ederdi. Cuma selâmlığında padişahın "raht-ı hümâyun" adı verilen mücevherli koşum takımlarına saraç esnafı âmirlerinden rahtvan ağası ile rahtvân-ı sâni bakardı. Saray ahırında vazife gören saraç esnafına sarayda yapılan teşrifat törenlerinde padişah ve sadrazam huzurunda hil'atler giydirilirdi. Padişah huzurunda bayram hediyesinin tesliminde, padişaha at çekilmesinde, saraçbaşıya nevrûziye teslimi sırasında yapılan merasimde ise saraçlar başhalifesine ve saraçlar kâtibine hil'at verilir. Aynı şekilde sadrazam huzurunda bayram hediyesinin gelmesi esnasında gerçekleştirilen törende saraçbaşıya, at hediyesinin gelmesi esnasındaki merasimde ise saraçlar halifesine ve saraçlar kâtibine hil'at giydirilirdi.

Saraç esnafının yaptığı eyerlerin Batı'da hayranlıkla karşılandığı bilinmektedir. XIX. yüzyılda Avrupalı bir seyyah, Osmanlı eyerlerinin eyerin ön ve arkasına yerleştirilmiş tahtadan ve iki eyer kaşından meydana geldiğini, bunların önde uzanan ön kaş ve arkadan uzanan arka kaşın çatısını teşkil ettiğini, ön kaşın iki yanına doğru birer simit yastıkla uzatıldığını, bunların vazifesinin bacakları tutmak olduğunu, en mükemmel eyerlerin XV ve XVI. yüzyıllarda imal edildiğini, Ortaçağ'da ve XVII. yüzyılda eyerlerin semerli olduğunu, bunun da süvarinin bacaklarını sıkıca zaptetmeye yaradığını, XVIII. yüzyılda kullanılan saltanat eyerlerinde sadece ön kısımda semer bulunduğunu, Türkler eyercilikte elli yıl öncesine kadar çok usta oldukları halde yabancı rekabetin bu zenaati

hemen hemen yok ettiğini belirtir. Tanzimat'ın ilânını müteakip inhisarın kaldırılması saraç esnafının düzenini bozdu ve saraçlar muhtelif yerlere dağıldı. Şirket-i Debbâğîyye'nin kurulması ile alınan tedbirlere saraçlar da dahil edildi ve Şirket-i Sarrâciyye teşkil edildi. Böylece saraç eşyaları Avrupa kalitesini yakalayarak hayli ilerleme kaydetti. Şirket-i Debbâğîyye dağılıncaya saraçların durumu sarsıldı, bu esnada saraçhane de yandı ve saraçlar tamamen dağıldı.

BİBLİYOGRAFYA :

Şer'iyye Sicilleri, İstanbul Kadılığı Mahkemesi, nr. 17, vr. 29^b; nr. 30, vr. 92^b; nr. 32, vr. 66^a; nr. 40, vr. 45^b; nr. 41, vr. 12^a; nr. 43, vr. 4^{a-b}; nr. 57, vr. 13^a, 44^b; BA, HH, nr. 21370, 24051; BA, İstanbul Ahkâm Defteri, nr. 3, s. 277; nr. 5, s. 170-171; nr. 7, s. 244; BA, MD, nr. 115, s. 351, hk. 1507; BA, KK, nr. 71, s. 706; BA, Cevdet-Belediye, nr. 5186; BA, Cevdet-Dahiliye, nr. 2240, 6077, 12867, 12913, 12995, 16077; Evliya Çelebi, *Seyahatnâme* (haz. Orhan Şaik Gökyay), İstanbul 1996, I, 284; Silâhdar, *Tarih*, II, 732; Ahmed Refik [Altınay], *Hicri On İkinci Asırda İstanbul Hayatı (1100-1200)*, İstanbul 1988, s. 41; P. Le Comte, *XIX. Yüzyıl Sonu Türkiye'de Sanatlar ve Zenâatler* (trc. Ayda Düz), İstanbul 1975, s. 132; Tahsin Özcan, *Fetvalar Işığında Osmanlı Esnâfi*, İstanbul 2003, s. 133; Ali Rıza Bey, "XIII. Asr-ı Hicri'de İstanbul Hayatı", *Peyâm-Sabah*, İstanbul 31 Teşrinievvel 1337-38, s. 3; M. Çağatay Uluçay, "İstanbul Saraçhânesi ve Saraçlarına Dair Bir Araştırma", *TD*, III/5-6 (1953), s. 148; Uğur Göktaş, "Saraçlar", *DBİst.A*, VI, 459.

ZEKİ TEKİN

SARAKUSTA

(سرقسطة)

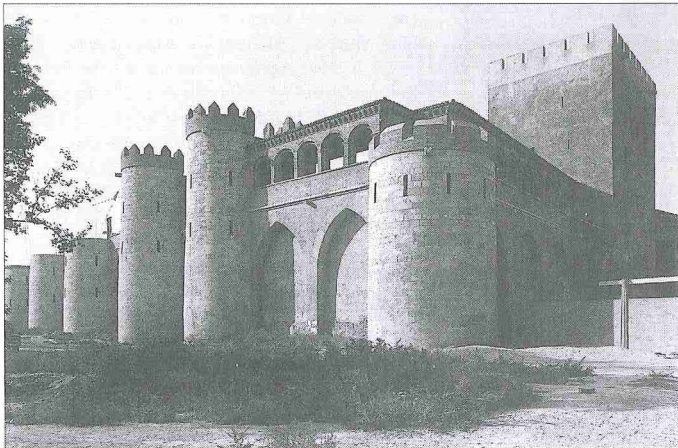
İspanya'da tarihî bir şehir.

İspanya'nın kuzeydoğusunda, Ebro nehri'nin sağ yakasında olup Zaragozaza idarî bölümünün ve Aragon özerk bölgesinin merkezidir. Milâttan önce 24 yılında Ro-

ma İmparatoru Augustus tarafından İberler'e ait tarihî Salduba kalıntıları üzerinde askerî bir üs olarak kurulmuş ve kurucusuna izâfetle verilen Caesarea Augusta adı zamanla Cesaragosta, İslâm hâkimiyeti döneminde Sarakusta ve günümüzde Zaragoza şekline dönüşmüştür. Şehir, Romalılar'dan kalma surlarının ve evlerinin çevrede bol bulunan kireç taşından yapılması, ayrıca evlerin dışının badana edilmesi sebebiyle Medînetülbeyzâ (beyaz şehir) adıyla da tanınmıştır. Kaynaklarda Sarakusta havası güzel, suları bol ve tatlı, arazisi verimli, bağ ve bahçeleriyle ünlü bir yer diye tanımlanmakta ve özellikle Sarakustiyye adı verilen samur kürk işlemeciliğinde çok ileri bir düzeyde olduğu belirtilmektedir. Yine kaynaklarda Ebro nehri üzerine kurulmuş büyük köprü ile büyük camisinden bahsedilmekte, ayrıca şehre zehirli sürüngenlerin giremediği ve burada yiyeceklerin yıllarca bozulmadan kalabildiği gibi bilgilere de yer verilmektedir (*Zikru bilâdi'l-Endelüs*, I, 70-71; Himyerî, s. 317; Makkarî, I, 196-197).

95 (714) yılında Mûsâ b. Nusayr'ın fetrettiği Sarakusta, bu tarihten Aragon Kralı I. Alfonso tarafından ele geçirildiği 512 (1118) yılına kadar İslâm hâkimiyetinde kalmış ve fetih, valiler, emirlik, halifelik, mülûkü't-tavâif, Murâbitlar dönemlerini yaşamıştır. Bu süreç boyunca ortasında bulunduğu es-Sağrû'lâ bölgesinin merkezi olan Sarakusta nüfusu, güçlü surları ve stratejik konumu ile Endülüs'ün en önemli şehirlerinden birini teşkil etmiştir.

İslâm hâkimiyeti döneminde kuzeydeki hıristiyan krallıklarına karşı Endülüs'ün en önemli savunma merkezlerinin başında gelen Sarakusta, Kurtuba (Cordoba) yönetimi sırasında girilen birçok isyana sahne oldu. 136 (753) yılında Emevî Valisi Sumeyl b. Hâtim el-Kilâbî, isyancı Âmir el-Abderî ve Hubâb b. Revâha ez-Zührî'nin baskıları sonucu şehirden ayrılmak zorunda kaldı. Ancak bir yıl şehri ellerinde tutan Âmir ve Hubâb halk tarafından yakalanarak ordusuyla gelen Emevîler'in son genel valisi Yûsuf b. Abdurrahman el-Fihri'ye teslim edildi. 157'de (774) Sarakusta'da Hüseyin b. Yahyâ el-Ensârî, Berşelûne (Barselona) Valisi Süleyman b. Yakzân ile birlikte hareket ederek ayaklandı (Makkarî, III, 48). Endülüs Emevî Devleti'nin kurucusu ve ilk emîri I. Abdurrahman'ın gönderdiği Sa'lebe b. Ubeyd şehri bir süre kuşattıktan sonra kendisine yapılan barış teklifini kabul etti, ancak teklifinde samimi olmayan Süleyman b. Yakzân tarafından esir alındı. Bir süre sonra Frank Kralı Char-

Sarakusta'da
Ca'feriyye
Sarayı